

Szemponatok az UV-A/C-készülékek kiválasztásához

A forintbankjegyek kétféle UV-fényben, az ún. UV-A és UV-C fénytartományokban* egyaránt ellenőrizendő biztonsági elemeket is tartalmaznak, ugyanazon biztonsági elem eltérően reagál a kétféle UV-fényre. A kereskedelemben kapható UV-A/C-készülékek több típusa rendelkezik a bankjegyvizsgálathoz szükséges UV-A és UV-C hullámhosszon működő fénycsővel. Az UV-A/C-készülékben a bankjegyvizsgálat a forintbankjegyek fénycsövek alá helyezésével történik akként, hogy a bankjegyeket egymás után a kétféle UV-fénnyel megvilágítják. A bankjegyek ellenőrzése UV-fény segítségével mindkét - eltérő - hullámhossz (UV-A, UV-C) váltakozó alkalmazásával végezhető.

1. A forintbankjegyek vizsgálatához szükséges UV-A/C-készülék beszerzésekor, bankjegyvédelmi szempontból az alábbi alapkövetelmény figyelembe vétele indokolt:

A készülék legyen alkalmas a forintbankjegyek fluoreszkáló nyomatainak vizsgálatára, azaz UV-A és UV-C hullámhossz tartományban is működjön, amelyhez a készüléknek két fénycsővel kell rendelkeznie.

2. Az UV-A/C-készülékek beszerzéséhez kapcsolódóan, az MNB bankjegy- és érmekibocsátási jog-, és felelősségi köréből eredő, bankjegyszakértői kompetenciáján alapuló alapkövetelményen túlmenően, kizárólag tájékoztató jelleggel az alábbi szempontok említhetők meg.

a) Megfelelőségi, egészségügyi szempontok

- Az UV-A/C-készülék feleljen meg az ilyen típusú termékre vonatkozó mindenkor hatályos magyar jogszabályokban - így különösen a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 16/2008. (VIII.28.) NFGM rendeletben, valamint a munkavállalókat érő mesterséges optikai sugárzás expozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 22/2010. (V. 7.) EüM rendeletben - előírt megfelelőségi követelményeknek
- Az UV-A/C-készülék rendelkezzen az [Országos „FRÉDÉRIC JOLIOT-CURIE” Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet](#), vagy más, az Európai Unió területén székhellyel rendelkező, az Európai Unió valamely tagállamában az állam által elismert sugárbiológiai, sugáregészségügyi tanúsító, ellenőrző, vizsgáló, kalibráló laboratórium, illetve szervezet által kibocsátott igazolással, illetve szakvéleménnyel, amely tartalmazza az UV-A/C-készülék használatakor megengedett ún. expozíciós időt, azaz, azon időtartamot, ameddig a rendeltetésszerűen használt készülék anélkül működtethető, hogy az emberi szervezetet károsodás érje.
- Az UV-A/C-készülékből kilépő sugárzás ne érje közvetlenül az emberi szervezetet, azaz a készülék szűrőhatású árnyékolókkal legyen felszerelve.

* Az ISO-21348 sztenderd szerint a hullámhossz-tartományok: UV-A = 315-400 (jellemzően 365) nm, UV-C = 100-280 (jellemzően 254) nm.

b) Fényforrásra vonatkozó szempontok

- Fontos szempont az UV-A/C-készülékben lévő fényforrások hatásfoka (fényforrásonkénti teljesítmény Wattban, a több, erősebbnek tekinthető). A pénztárakban alkalmazott megvilágítás erősségétől függően észlelhetőek, láthatóak jól a forintbankjegyeken lévő UV-A és UV-C nyomatok. Minél erősebben megvilágított a pénztártér, annál nagyobb hatásfokkal rendelkező fényforrású UV-A/C készüléket szükséges választani, ellenkező esetben a pénztáros nehezen fogja látni, felismerni a megfelelő UV-nyomatokat.
- A fényforrások élettartama meghatározza a pótlások gyakoriságát. A fényforrások pótlása nem része a garanciális javításoknak, ezért a felmerülő költség a tulajdonost terheli.

c) Az UV-A/C-készülék kivitele, kialakítása, mérete

- Az UV-A/C-készülék vizsgálótere olyan kialakítású legyen, hogy átlagos megvilágítási erősség (kb. 500 Lux) mellett is jól felismerhetőek legyenek a forintbankjegyeken lévő fluoreszkáló nyomatok.
- Az UV-A/C-készülék borítása műanyag vagy fém kialakítású lehet, az igénybevételtől függően célszerű választani ezek között.
- Célszerű olyan méretű készüléket választani, amely a használatának megfelelően elhelyezhető a pénztártérben.

d) Áramforrás

- Az UV-A/C-készülék lehet hálózati csatlakozással ellátott, vagy elemmel, akkumulátorral működtetett. Ez utóbbi esetében megjegyzendő, hogy az elem és az akkumulátor várható élettartama időben korlátozott, a pótlás költséggel jár.

e) Üzemeltetési költségek

- A rendeltetészerű használat során a fényforrásokat cserélni szükséges, valamint egyéb meghibásodási költségek (pl. táp, stb.) merülhetnek fel. Célszerű tájékozódni ezek gyakoriságáról és a javítási költségek nagyságrendjéről.

f) Bekerülési költség

- Számtalan forgalmazó szervezetnél beszerezhetőek a forintbankjegyeken lévő fluoreszkáló nyomatok vizsgálatához alkalmas UV-A/C-készülékek. Ezek beszerzési ára eltérő, s azt tovább befolyásolja a beszerezni kívánt mennyiség is, amelynek függvényében a meghirdetett árral szemben akár 5-25%-os árengedmény is elérhető.

g) Jótállás

- Jogszályon alapuló, kötelező jótállás hiányában az egyes forgalmazók által szerződéses alapon vállalt jótállás feltételrendszere- a jótállás tartalmát, időtartamát, a jótállásból eredő jogok érvényesítésének módját illetően - eltérő lehet.